

**Збаразька централізована бібліотечна система
Відділ інформаційних технологій та автоматизації
бібліотечних процесів**

***Богдан Хмельницький -
державотворець та військовий
діяч***

**Рекомендаційний список
електронних ресурсів
(станом на 15 грудня 2020 року)**

Збараж – 2020

УДК 03:94(477)(092)

Б 73

Упорядник:

В. Радовська, зав. відділом ІТ та АБП
Збараської ЦБС

Комп'ютерний набір: В. Радовська

Відповідальна за випуск:

О. Бойко, директор
Збараської ЦБС

Б 73 **Богдан Хмельницький – державотворець та військовий діяч** [Текст]: реком. спис. електр. ресурсів / Збараз. центр. бібл. сист., від. ін-форм. технол. та автомат. бібл. процесів; упоряд. В. Радовська. – Збараж: [б.в.], 2020. – 15 с.

Рекомендаційний список електронних ресурсів включає перелік інтернет-ресурсів, що будуть корисними для вчителів та викладачів історії України, а також учням та студентам для кращого засвоєння навчальної програми.

Окремі розділи стануть в нагоді бібліотекарям, працівникам культури в організації днів бібліографії, пізнавальних годин та інших масових заходів присвячених Богдану Хмельницькому.

Електронну версію видання можна переглянути за адресою: <http://www.zbarazh-library.com.ua/writen-webliograf.html>

УДК 03:94(477)(092)

© Відділ інформаційних технологій та автоматизації
бібліотечних процесів, 2020

© Збараська централізована бібліотечна система, 2020

«Він поводився так, неначе був монархом суверенної держави, й розвинув широку дипломатичну акцію на міжнародному полі для зміцнення свого становища»

Д. Дорошенко

Хмельницький Богдан (Зіновій) Михайлович (1595-1657) –

визначний український політичний і державний діяч, полководець, гетьман України (1648-1657). Засновник Української Козацької держави.

Народився майбутній гетьман України у родині українського шляхтича Михайла Хмельницького. Початкову освіту здобув у школах Чигирин та Києва. Згодом продовжив навчання в єзуїтському колегіумі у Львові. Опанував польську та латинську мови, а з часом ще й турецьку і французьку.

Після 1618 р. Б. Хмельницький розпочав свою службу в складі Чигиринської сотні реєстрового війська. У серпні 1620 р. він разом зі своїм батьком рушив до війська коронного гетьмана Станіслава Жолкевського, яке готувалося до походу на Молдову. Справжнє бойове хрещення Богдан прийняв у битві з турками під Цецорою. Ця битва завершилася не лише нищівною поразкою для коронного війська, а й загибеллю Богданового батька. Юнак потрапив у полон і так би й скінчив своє життя на галерах, якби його не викупила мати, обмінявши на когось із родовитих турецьких полонених, захоплених раніше козаками.

Після повернення з полону Богдан брав участь у козацьких походах на татар і турків, у селянсько-козацьких повстаннях під проводом Т. Федоровича та П. Павлюка, а згодом – у козацькому поході під проводом Я. Остряниці та Д. Гуні. Після битви під Кумейками брав участь у козацькій раді під Боровицею як військовий писар Війська Запорозького. Богдан був професійним вояком, брав

участь у багатьох походах і морських експедиціях. На початку 1646 р. він увійшов до складу запорозького посольства до польського короля Владислава IV, який пообіцяв козакам збільшити реєстр та відновити права й вольності козацтва.

«Хмельниччина» середини XVII ст. аж ніяк не була громом з ясного неба. Раз по раз «республіканський» спокій Речі Посполитої порушували шляхетські бунти (конфедерації), а в 1620–1630 рр. серія гучних козацьких повстань пронеслася й українським подніпров'ям. Кожний новий спалах козацької непокори міг перерости у грандіозне повстання.

Приборкавши козацько-селянські повстання, польська шляхта посилила свій гніт і свавілля над українським народом. Жертвою цієї політики став і сам Богдан Хмельницький. У середині 1640-х років загострилися відносини Хмельницького з представниками королівської адміністрації, зокрема з чигиринським старостою

О. Конецькольським та підстаростою Д. Чаплинським. Незважаючи на те, що король надав Б. Хмельницькому привілей на право володіння хутором Суботомим, навесні 1647 р. Д. Чаплинський захопив хутір і вигнав звідти родину Б. Хмельницького. Останній упродовж року неодноразово звертався до представників королівської адміністрації про допомогу, але безрезультатно.

Восени 1647 р. Б. Хмельницький розпочав активні переговори щодо організації антипольського повстання, але через донос був заарештований. Завдяки допомозі друзів йому вдалось втекти і разом із сином Тимошем в грудні 1647 р. він вирушив на Запоріжжя. Там на початку лютого 1648 р. його було обрано гетьманом, і розпочалася підготовка до загального повстання проти Польщі.

На початку весни 1648 р. козацька армія під проводом Б. Хмельницького завдала перших нищівних поразок польському війську під Жовтими Водами та під Корсунем. Це був початок тривалої боротьби за визволення, який дістав в історичній літературі назву Національно-визвольної революції середини XVII ст.

На початковому етапі національно-визвольної боротьби дії козацької армії на чолі з Б. Хмельницьким були вдалими. Козаки розгромили польське військо під Пилявцями (1648), зайняли низку міст на Правобережжі та Галичині (1648), організували облогу Львова і навіть здобули Високий Замок, дістали перемогу у битві під Зборовом (1649), здійснили низку «молдавських» походів на боці союзника козаків – молдавського господаря Василя Лупулу (1650-1653), розгромили 25-тисячну польську армію у Батозькій битві (1652) тощо. Навіть невдача під Берестечком (1651) не зупинила Б. Хмельницького.

Однак зміна військово-політичних умов призвела до необхідності шукати нового союзника. Грабінницька, зрадлива політика кримських ханів та пасивність Туреччини, з одного боку, непримирненість Речі Посполитої щодо Української держави – з другого, примусили Б. Хмельницького укласти 8 січня 1654 р. на раді в Переяславі військово-політичний союз з Московським царством.

Частина українського суспільства, зокрема представники козацької старшини, духовенства та простих козаків не підтримали угоди й відмовилися присягати цареві. 1656 року російський цар підписав у Вільно мирний договір між Московією та Польщею і фактично зрадив переяславські домовленості. В цих умовах Б. Хмельницький вирішив заручитися підтримкою Трансільванії та Швеції. У жовтні 1657 р. він уклав договір з трансільванським князем Юрієм II Ракоці, який визнав за гетьманом право на «всю Русь до Вісли». Одночасно Б. Хмельницький почав активно налагоджувати дипломатичні відносини зі шведським королем Карлом X Густавом. Активізувалися й відносини гетьмана з Молдовою, Валахією, Австрією, Бранденбургом.

Створена Богданом Хмельницьким за короткий час і в екстремальних умовах бойових дій козацька держава характеризувалася демократичними пинципами організації. Верховна влада в державі належала гетьману, який обирався Військом Запорозьким на козацькій раді в присутності представників інших станів. При

гетьманові існував дорадчий орган – Рада Генеральної старшини, яка обговорювала найскладніші питання державного життя та поточні справи. Водночас на Запорозжжі діяла Рада січової старшини на чолі з січовим отаманом, яка приймала рішення, що стосувалися Запорізької Січі. Ще одним важливим органом державного самоврядування були полкові ради, які крім вирішення поточних питань полкового життя, обирали полкову старшину та полковника.

За час свого гетьманування Б. Хмельницький запровадив ефективну податкову систему, збирався налагодити карбування власних грошей, встановив і підтримував дипломатичні стосунки з багатьма країнами Європи, зокрема з Польщею, Туреччиною, Молдавією, Австрією, Швецією, Венецією, Трансільванією, які визнали Україну як суб'єкт міжнародного права.

Водночас він організував ефективну і розгалужену службу безпеки. Великий канцлер литовський Ольбрахт Радзивілл писав у своєму щоденнику «про розвідників Хмельницького, котрих він мав повсюди, навіть у Венеції».

Раптова смерть Б. Хмельницького зупинила його величезну діяльність, спрямовану на об'єднання всіх українських земель і зміцнення суверенітету Української держави. У 1657 році Хмельницький тяжко захворів. Перед його смертю на козацькій раді в Чигирині козаки обрали його наступником неповнолітнього сина Юрія. Б. Хмельницький помер 6 серпня 1657 р. у своїй резиденції в Чигирині та був похований в Суботові, у збудованій ним Іллінській церкві.

Про життя Богдана Хмельницького на сторінках Інтернет-видань

10 фактів про могутнього гетьмана Богдана Хмельницького [Електронний ресурс] // Amazing Ukraine. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://www.amazingukraine.pro/lifestyle/10-faktiv-pro-mogutnogo-getmana-bogdana-hmelnyczkogo/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 07.12.2020

8 фактів про Богдана Хмельницького [Електронний ресурс] // Рідна країна. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2010 - 2020. – Режим доступу: <https://ridna.ua/2016/02/8-faktiv-pro-bohdana-hmelnytskoho/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 10.12.2020.

Bohdan Khmelnytsky. Богдан Хмельницький. Богдан Хмельницький [Електронний ресурс]: топик англійською мовою // Dinternal Education. Англійська мова в Україні. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2002-2020. – Режим доступу: <https://www.dinternal.com.ua/topics/bohdan-khmelnytsky/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 01.12.2020.

Біографія Богдана Хмельницького [Електронний ресурс]: реферат // Освіта.ua. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2007-2019. – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/biograf/23691/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 01.12.2020.

Богдан Хмельницький – видатний український політичний і військовий діяч, засновник Гетьманщини [Електронний ресурс] // Facebook. Братство козацького бойового Звичаю «Спас». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2015. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/bkbz.spas/posts/864797783566992:0>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 02.12.2020.

Богдан Хмельницький [Електронний ресурс] // Визвольна війна Хмельницького. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/vizvolnavijnahmelnickogo/bogdan-hmelnickij>,

вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 13.12.2020.

Богдан Хмельницький [Електронний ресурс] // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Богдан_Хмельницький, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 01.12.2020.

Богдан Хмельницький [Електронний ресурс] // Моя Україна. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2016-2020. – Режим доступу: <https://myukraine.org.ua/bohdan-khmelnysky/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 07.12.2020

Богдан Хмельницький [Електронний ресурс] // Урядовий сайт для юних громадян. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <http://children.kmu.gov.ua/history/persons/1356.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 02.12.2020.

Богдан Хмельницький 1595-1657 [Електронний ресурс] // Музей становлення української нації. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2017. – Режим доступу: <https://www.museumsun.org/person/3/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., укр. – Опис зроблено: 02.12.2020.

Богдан Хмельницький. Таємниця великого гетьмана [Електронний ресурс]: бібліографічний список до 360 роковин від дня смерті гетьмана України, засновника Української гетьманської держави // Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2007-2020. – Режим доступу: <http://msmb.org.ua/biblioasuresi/bibliografiya/osobistosti/bogdan-hmelnitsykyi-tayemnitsya-velikogo-getmana/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 01.12.2020.

Богдан Хмельницький: цікаві факти про легендарного гетьмана [Електронний ресурс] // Вести Терновки. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <http://vistiternivki.com.ua/?p=16541>,

вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 11.12.2020.

Герей, В. Богдан Хмельницький: цікаві факти [Електронний ресурс] / В. Герей // На скрижалях. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://na-skryzhalyah.blogspot.com/2016/03/blog-post_39.html, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 11.12.2020.

Замлинський, В. Богдан Хмельницький [Електронний ресурс] / В. Замлинський // Правителі України. Портрети. Життєписи. Матеріали. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://pravyteli.national.org.ua/lib/chmielnicki_2.html, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 01.12.2020.

Куренная, Д. Переяславська угода з Москвою. Про що йшлося? [Електронний ресурс] / Д. Куренная // Радіо Свобода. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/donbass-realii/29700051.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: рос., укр. – Опис зроблено: 02.12.2020.

Лук'янюк, В. Гетьман Богдан Хмельницький [Електронний ресурс] / В. Лук'янюк // Цей день в історії. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2001-2020. – Режим доступу: <https://www.jnsm.com.ua/h/0204T/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 07.12.2020.

Палтаджян, О.Ш. Богдан Хмельницький – видатний полководець [Електронний ресурс] / О.Ш. Палтаджян // Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <http://museum.kh.ua/academic/sumtsov-conference/2008/article.html?n=157>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., укр. – Опис зроблено: 07.12.2020.

Степанков, В.С. Хмельницький Богдан [Електронний ресурс] / В.С. Степанков // Інститут історії України НАН України. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2016. – Режим доступу: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21

[P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Khmelnyskyj_B](#), вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 07.12.2020.

Ткачук, Р. Битва під Батогом: як Богдан Хмельницький помстився за Берестечко [Електронний ресурс] / Р. Ткачук // АРМІЯІNFORM. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://armyinform.com.ua/2020/06/bytva-pid-batogom-yak-bogdan-hmelnyczkij-pomstyvsvya-za-berestechko/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 01.12.2020.

Цікаві факти про Богдана Хмельницького [Електронний ресурс] // VSEUA. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://vseua.info/tsikavi-fakti-pro-bogdana-hmel-nits-kogo/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 11.12.2020.

Шурхало, Д. Як Богдан Хмельницький Білорусь показав [Електронний ресурс] / Д. Шурхало // Радіо Свобода. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/yak-bohdan-khmelnysky-belarus-pokozachyv/30814823.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: рос., укр. – Опис зроблено: 02.12.2020.

Книги про Б. Хмельницького у мережі Інтернет

Всегоренко, М. Богдан Хмельницький. Історія його воєн і політики [Електронний ресурс] / М. Всегоренко // Електронна бібліотека «Україніка». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001447, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., рос., укр. та ін. – **Аналог друк. вид.** (Всегоренко, М. Богдан Хмельницький. Історія його воєн і політики / М. Всегоренко. – Львів: Укр. вид-во, 1941. – 46, [2] с.). – Опис зроблено: 15.12.2020.

Документи Богдана Хмельницького (1648-1657) [Електронний ресурс] // Електронна бібліотека «Україніка». – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0005492, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., рос., укр. та ін. – **Аналог друк. вид.** (Документи Богдана Хмельницького (1648-1657) / відп. ред. Ф. П. Шевченко, упоряд. І. П. Крип'якевич; Акад. наук УРСР, Ін-т сусп. наук. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1961. – 738 с.). – Опис зроблено: 15.12.2020.

Замлинский, В.А. Богдан Хмельницкий [Електронний ресурс] / В.А. За-млинский // BOOKSONLINE.COM.UA. – Електрон. текстові дані. – [Росія], 2020. – Режим доступу: <http://booksonline.com.ua/review.php?book=175042>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: рос. – Опис зроблено: 14.12.2020.

Липа, К. А. Військо Богдана Хмельницького [Електронний ре-сурс] / К.А. Липа, О.В. Руденко // Електронна бібліотека «Україні-ка». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000221, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., рос., укр. та ін. – **Аналог друк. вид.** (Липа, К.А. Військо Богдана Хмельницького / К. А. Липа, О. В. Руденко. – Київ: Наш час, 2010. – 63 с. – (Українська мілітарна історія. Жива історія).). – Опис зроблено: 15.12.2020.

Меріме, П. Богдан Хмельницький [Електронний ресурс]: аудіокнига / П. Меріме // Аудіокнижки онлайн. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://4read.org/349-merme-prosper-bogdan-hmelnickij.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.12.2020.

Петровский, Н.Н. Богдан Хмельницкий [Електронний ресурс] / Н.Н. Петровский // Електронна бібліотека «Україніка». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000221

[0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001810](#), вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., рос., укр. та ін. – **Аналог друк. вид.** (Петровский, Н.Н. Богдан Хмельницький / Н.Н. Петровский. – [Москва]: ОГИЗ, Госполитиздат, 1944. – 57, [2] с.). – Опис зроблено: 15.12.2020.

Сенкевич, Г. Вогнем і мечем [Електронний ресурс] / Г. Сенкевич // УкрЛіб. Бібліотека Української Літератури. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://4read.org/349-merme-prosper-bogdan-hmelnickij.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: рос. – Опис зроблено: 14.12.2020.

Сенкевич, Г. Вогнем і мечем [Електронний ресурс] / Г. Сенкевич // BOOKSONLINE.COM.UA. – Електрон. текстові дані. – [Росія], 2020. – Режим доступу: <http://booksonline.com.ua/review.php?book=175042>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.12.2020.

Старицький, М. Богдан Хмельницький (трилогія) [Електронний ресурс] / М. Старицький // УкрЛіб. Бібліотека Української Літератури. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13694>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: рос. – Опис зроблено: 14.12.2020.

Тис-Крохмалюк, Ю. Бої Хмельницького: військово-історична студія [Електронний ресурс] / Ю. Тис-Крохмалюк // Електронна бібліотека «Україніка». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0005373, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., рос., укр. та ін. – **Аналог друк. вид.** (Тис-Крохмалюк, Ю. Бої Хмельницького: військово-історична студія / Ю. Тис-Крохмалюк. – Мюнхен: Вид. Братства кол. вояків 1-ої Української Дивізії УНА, 1954. – 186 с.: іл., 5 карт.). – Опис зроблено: 15.12.2020.

Хоткевич, Г. Два гетьмани [Електронний ресурс] / Г. Хоткевич // Електронна бібліотека «Україніка». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2020. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=

[20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004301](#), вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: англ., рос., укр. та ін. – **Аналог друк. вид.** (Хоткевич, Г. Два гетьмани / Г. Хоткевич. – Київ: Дніпро, 1991. – 105, [2] с. : іл.). – Опис зроблено: 15.12.2020.

Сценарії масових заходів присвячені Богдану Хмельницькому

«Його слава козацька, молодецька не вмере, не поляже...» [Електронний ресурс]: до 420-річчя від дня народження Богдана Хмельницького: Біографічний екскурс / упоряд. Т.П. Кривешко; Наукова б-ка ВНМУ// Наукова бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2015. – Режим доступу: <http://library.vnmu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/Bogdan-Hmelnytskyj-nova-versiya.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 12.12.2020.

Сценарій свята «Козацькому роду немає переводу» [Електронний ресурс] // Освіта.UA. – Електрон. текстові дані. – [Україна], 2007-2020. – Режим доступу: <https://osvita.ua/doc/files/news/394/39445/Zahid.doc>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 11.12.2020.

Фільмографія та презентації присвячені Богдану Хмельницькому

Богдан Хмельницький – перший гетьман вільної України [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. 24 Канал. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2019. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=g8eR6VHyEM>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 10.12.2020.

Богдан Хмельницький [Електронний ресурс]: презентація // YouTube. Відео презентації. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=l031nQ-dieU>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 12.12.2020.

Богдан Хмельницький цікаві факти біографії [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. Kozak UA. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2017. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=4VZGzeY3J5A>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 12.12.2020.

Богдан Хмельницький. Зрада Гелени і покарання її сином Богдана Тимошем [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. ГРА ДОЛІ. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=N7WrZArEWHI>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 10.12.2020.

Богдан Хмельницький. Людина, що створила епоху [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. RadianskaUkraine. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2011. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=wcfbcrzvjKg>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 13.12.2020.

Богдан Хмельницький. Одруження молодого Богдана з Ганною Сомко [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. ГРА ДОЛІ. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=DkseQIj2XJ8>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 10.12.2020.

Богдан Хмельницький. Останнє кохання і одруження з Ганною Золотаренко [Електронний ресурс]: [відео] // Гра Долі. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: <http://hradoli.com/bogdan-hmelnitskiy-chast-10/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 10.12.2020.

Богдан Хмельницький: історія про гетьмана, якому вдалося об'єднати українські території [Електронний ресурс]: [відео] // 24 Канал. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2019. – Режим доступу: https://news.24tv.ua/bogdan_hmelnitskiy_istoriya_pro_getmana_yakomu_vdalo_sya_obyednati_ukrayinski_teritoriyi_n1151096, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 13.12.2020.

Великі Українці – Богдан Хмельницький [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. RadianskaUkraine. – Електрон. текстові та граф.

дані. – [Україна], 2008. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=5bedfTULD5o&feature=emb_logo, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.12.2020.

Гетьман, який змінив історію народів. Богдан Хмельницький [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. Iryna Farion. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2015. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=7_hEu82Ft64, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 12.12.2020.

Обличчя української історії. Богдан Хмельницький [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. RadianskaUkraine. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2015. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=d6rE3nEudWY>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 12.12.2020.

Повстання Богдана Хмельницького 1648 року. Пишемо історію [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. UATV Channel. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2015. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=TEiArG0XwfY>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 14.12.2020.

Про Богдана Хмельницького (Українські народні перекази) [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. #Книгищоговорять Вір в Україну. – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2016. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=UmqxIq6o59c>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 13.12.2020.

Україна: забута історія. Богдан Хмельницький. Особиста справа гетьмана [Електронний ресурс]: [відео] // YouTube. Телеканал «Мега». – Електрон. текстові та граф. дані. – [Україна], 2014. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=3d27SKEP-gw>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова: укр. – Опис зроблено: 10.12.2020.